

Biznesni boshqarishda raqamlashtirishdan samarali foydalanish

Yusupov Ne'matillo Saidto'rayevich	<i>Andijon iqtisodiyot va qurilish instituti "Tarmoqlar iqtisodiyoti" kafedrası</i>
Rasulova Gulbahor Ilhomjon qizi	<i>AIQI "Iqtisodiyot" fakulteti 3-kurs talabasi</i>
Sheripboyeva Xurshida Ravshanbek qizi	<i>AIQI "Iqtisodiyot" fakulteti 3-kurs talabasi</i>

Annotatsiya	Ushbu maqolada raqamlashtirishning asosiy jihatlari, uning biznes jarayonlari va strategiyalarini boshqarishga ta'siri, shuningdek, kompaniyalarda raqamli texnologiyalarni muvaffaqiyatli joriy etish misollari ko'rib chiqiladi.
--------------------	--

Kalit so'zlar:	Raqamli iqtisodiyot, Bines, sun'iy intellekt, Kiberxavfsizlik boshqaruv, ma'lumotlarni boshqarish.
-----------------------	--

Biznesni boshqarish kuchli yetakchilik, tashkiliy va muammolarni hal qila olish qobiliyatini, shuningdek, moliyaviy, iqtisodiy va bozor tendensiyalarini chuqur tushunishni talab qiladi. Soha doimiy ravishda rivojlanib boradi va biznesni boshqarishda muvaffaqiyat ko'pincha tajriba, ta'lim, doimiy o'rganish va o'zgaruvchan sharoitlarga moslashishga tayyorlik, shuningdek, zamonaviy texnologiyalardan unumli foydalanishlikni ham talab qiladi.

So'nggi yillarda raqamlashtirish biznesni boshqarishda samarali ta'sir qiluvchi muhim omilga aylanmoqda [1]. Jumladan:

- Raqamlashtirish an'anaviy biznes usullarini o'zgartiruvchi ko'plab texnologiyalar va jarayonlarni qamrab olmoqda.
- Globallashuv va kuchayib borayotgan raqobat sharoitida, kompaniyalar samaradorlik va raqobatbardoshlikni oshirish uchun raqamli yechimlarni joriy etish orqali yangi sharoitlarga moslashishga majbur bo'lmoqdalar.

Raqamlashtirish - bu axborot va jarayonlarni raqamli shaklga aylantirish jarayoni. U biznes-jarayonlarni avtomatlashtirish va optimallashtirish, mijozlarning

o'zaro aloqalarini yaxshilash va qabul qilinadigan qarorlar sifatini oshirish uchun axborot texnologiyalaridan foydalanishni o'z ichiga oladi [2].

Raqamlashtirish biznesni boshqarishning turli jihatlariga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Masalan:

- Ma'lumotlarni boshqarish-raqamli texnologiyalar katta hajmdagi ma'lumotlarni to'plash, saqlash va tahlil qilish imkonini beradi, bu esa yanada oqilona qarorlar qabul qilishga olib keladi. [3].

- Jarayonlarni avtomatlashtirish-muntazam vazifalarni avtomatlashtirish uchun dasturiy ta'minotni amalga oshirish vaqt va resurslar xarajatlarini kamaytirish imkonini beradi.

- Mijozlarni jalb qilish yaxshilandi-ijtimoiy media va mobil ilovalar kabi raqamli platformalar mijozlar bilan yanada samarali muloqot qilish imkonini beradi, bu esa sodiqlikning oshishiga olib keladi [4].

- Moslashuvchanlik-raqamlashtirish kompaniyalariga bozor muhitidagi o'zgarishlarga tezroq javob berishga va o'z strategiyalarini moslashtirishga imkon beradi.

Ko'pgina kompaniyalar samaradorligini oshirish uchun raqamli yechimlarni allaqachon joriy qilgan [5]:

- Amazon: Logistika optimallashtirish va mijozlarga takliflarni shaxsiylashtirish uchun mashinani o'rganish algoritmlaridan foydalanish [6].

- Netflix: Tavsiyalar yaratish va original kontentni ishlab chiqish uchun ma'lumotlar tahlilidan foydalanish.

- Siemens: ishlab chiqarish jarayonlarini kuzatish va nazorat qilish uchun narsalar interneti (IoT) ni joriy etish [7].

Aniq afzalliklarga qaramay, raqamlashtirish bir qator muammolarga ham duch keladi [8]:

- Kiberxavfsizlik: ma'lumotlar hajmining oshishi kompaniyalarni kiberhujumlarga qarshi himoyasiz qiladi.

- Malakali kadrlarga ehtiyoj: Raqamli texnologiyalarni muvaffaqiyatli tatbiq etish uchun tegishli malakaga ega mutaxassislarining mavjudligi talab etiladi [9].

- O'zgarishlarga qarshilik: xodimlar o'zgarish qo'rquvi tufayli yangi texnologiyalarni qabul qilishga chidamli bo'lishi mumkin.

Raqamlashtirish zamonaviy biznesning ajralmas qismi bo'lib, boshqaruv samaradorligini oshirish va mijozlar bilan o'zaro munosabatlarni yaxshilashga yordam beradi [10-15]. Biroq, raqamli texnologiyalarni muvaffaqiyatli joriy etish kompleks yondashuvni va qator qiyinchiliklarni yengishni talab qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati.

1. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). **The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies**. W.W. Norton & Company.

2. Porter, M. E., & Heppelmann, J. E. (2014). "How Smart, Connected Products Are Transforming Competition." **Harvard Business Review**, 92(11), 64-88.

- 3.Kane, G. C., Palmer, D., Phillips, A. N., & Kiron, D. (2015). "Strategy, Not Technology, Drives Digital Transformation." *MIT Sloan Management Review*, 14(1), 1-25.
- 4.Westerman, G., Bonnet, D., & McAfee, A. (2014). *Leading Digital: Turning Technology into Business Transformation*. Harvard Business Review Press.
- 5.Venkatraman, N. (1994). "IT-Induced Business Reconfiguration." *Journal of Information Technology*, 9(1), 1-10.
- 6.Saidturaevich, Y. N. M. (2024). Priorities and Requirements of the Transition to the "Green Economy" in the Conditions of Uzbekistan. Best Journal of Innovation in Science, Research and Development, 3(1), 582-585.
- 7.Saidturaevich, Y. N. M. (2024). The Development of Tourism Activity and its Role in the World Economy. EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY, 4(4), 241-243.
- 8.Yusupov, N. S., Qosimjon o'g'li, S. A., & Akramjon o'g'li, A. A. (2024). INVESTITSION LOYIHALARNI MUVAFFAQIYATLI AMALGA OSHIRISHDA ZAMONAVIY BOSHQARUVDAN SAMARALI FOYDALANISH YO 'LLARI. Journal of new century innovations, 54(2), 106-109.
- 9.Saidturaevich, Y. N. M. (2024). The Effect of Organizing Tourism Activities in Villages on the Expansion of Tourism Networks in Our Country. TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI, 4(5), 204-207.
- 10.Saidturaevich, Y. N. M. (2024). PROSPECTS OF AGRICULTURAL DEVELOPMENT THROUGH AGRO-TOURISM. Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi, 21(4), 179-182.
- 11.Saidturaevich, Y. N. M. (2024). Analysis of Development and Shortcomings in Local Tourism in the Republic of Uzbekistan. EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION, 4(5), 127-129.
- 12.Yusupov, N.S., 2024. TADBIRKORLIK FAOLIYATIDA LOYIXAVIY BOSHQARUVNI RIVOJLANTIRISH TENDENSIYALARI VA ISTIQBOLLARI. PEDAGOGS, 59(1), pp.202-207.
- 13.Yusupov, N. (2023). QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSION FAOLIYATNI O'RNI VA AHAMIYATI. Евразийский журнал технологий и инноваций, 1(4), 146-150.
14. Алматаев Т. О., Давидова Д. Т., Султанов А. А. ПУТИ ЭФФЕКТИВНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ ИНТЕГРАЦИИ СОТРУДНИЧЕСТВА ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ И ПРОМЫШЛЕННОСТИ //Universum: технические науки. – 2023. – №. 9-2 (114). – С. 38-41.
15. Давидова Д. Т. СУГУРТАДА АХБОРОТ КОММУНИКАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ВА УЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ МЕЗОHLARI //MODELS AND METHODS FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF INNOVATIVE RESEARCH. – 2023. – Т. 2. – №. 23. – С. 56-62.